

KARTA PRZEDMIOTU

Kierunek: PRAWO		Specjalność:		
Nazwa przedmiotu: Filozofia z etyką		Kod przedmiotu: FzE		
Moduł: przedmioty obowiązkowe		Poziom studiów: jednolite magisterskie	Rok studiów: I	Semestr: I Tryb: stacjonarny
Liczba godzin: 30		Liczba punktów ECTS: 3		
Tytuł, imię i nazwisko; adres e-mailowy wykładowcy/wykładowców: dr Edyta Godziszewska e.godziszewska@uniwersytetkaliski.edu.pl				
Informacje szczegółowe				
Cele przedmiotu				
C1 Nabywanie przez studenta wiedzy z zakresu problematyki filozoficznej prawa i prawoznawstwa, historycznych nurtów filozofii prawa, oraz współczesnych dyskusji filozoficznoprawnych.				
C2 Nabywanie przez studenta podstawowej wiedzy z zakresu etyki ogólnej i z wybranych zagadnień etyki szczegółowej; przyswojenie terminologii i pojęć typowych dla dyskursu etycznego oraz zapoznanie ze współczesnymi kontrowersjami natury etyczno-prawnej.				
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych: brak				
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych				
Efekty uczenia się	Po zrealizowaniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student	Odniesienie do celów przedmiotu	Odniesienie do efektów uczenia się dla programu	
EU1	posiada pogłębioną i ugruntowaną wiedzę w zakresie nauk prawnych a także innych, pokrewnych dyscyplin naukowych oraz ich przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach;	C1 – C2	KJP_W01	
EU2	ma pogłębioną wiedzę na temat filozofii i społecznej funkcji prawa, a także na temat prawnych instytucji krajowych i unijnych oraz kompetencji organów na szczeblu krajowym i europejskim;	C1 – C2	KJP_W03	
EU3	potrafi analizować i interpretować przepisy prawne zgodnie z regułami egzegezy; potrafi tworzyć normy prawne, dokonuje wnioskowań prawniczych; krytycznie ocenia normy prawne; prezentuje innowacyjne rozwiązania typowych i nietypowych problemów prawnych;	C1 – C2	KJP_U01	
EU4	posiada pogłębioną umiejętność opracowania tekstów wystąpień publicznych, mowy końcowej, potrafi prowadzić debatę i aktywnie w niej uczestniczyć; przedstawia trafne argumenty na poparcie swoich stanowisk i racji; prawidłowo formułuje i testuje hipotezy związane z prostymi problemami związanymi z praktyką prawniczą (problemami wdrożeniowymi);	C1 – C2	KJP_U05	
EU5	myśli i działa w sposób przedsiębiorczy w zakresie realizowania zadań zawodowych, chętnie pełni funkcje społeczne i inspiruje działania na rzecz interesu publicznego (niekiedy nawet pro bono).	C1 – C2	KJP_K06	
Przedmiotowe efekty uczenia się				
Symbol efektu dla przedmiotu	Treść efektu przedmiotowego	Symbol efektu kierunkowego		
Wiedza				
W1	Student ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o charakterze nauk prawnych, ich usytuowaniu oraz znaczeniu w systemie nauk oraz o ich relacjach do innych nauk.	KJP_W01		
W2	Student ma pogłębioną i rozszerzoną wiedzę na temat norm, reguł i instytucji prawnych zarówno w zakresie dogmatycznych jak i niedogmatycznych dyscyplin prawa oraz dyscyplin pomocniczych.	KJP_W01 KJP_W03		

W3	Student zna i rozumie, w pogłębionym stopniu, terminologię właściwą dla języka prawnego i prawniczego oraz zna i rozumie podstawowe pojęcia jakimi posługują się nauki społeczne.	KJP_W01 KJP_W03	
W4	Student ma pogłębioną wiedzę na temat zasad i norm etycznych oraz etyki zawodowej.	KJP_W03	
W5	Student doskonale zna najważniejsze kierunki we współczesnej filozofii prawa, a także proces ich historycznego kształtowania się.	KJP_W03	
Umiejętności			
U1	Student potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać relacje pomiędzy systemem prawnym a innymi systemami normatywnymi.	KJP_U01 KJP_U05	
U2	Student potrafi wykorzystywać poglądy filozoficznoprawne w celu analizy problemów prawnych i społecznych.	KJP_U01 KJP_U05	
U3	Student potrafi biegle wykorzystywać określone koncepcje filozoficznoprawne w celu analizowania rozstrzygnięć praktycznych.	KJP_U01 KJP_U05	
Kompetencje społeczne			
K1	Student ma świadomość społecznego znaczenia zawodu prawnika.	KJP_K06	
K2	Student rozumie konieczność stosowania etycznych zasad w życiu zawodowym prawnika oraz szanuje różne poglądy i postawy.	KJP_K06	
K3	Student uczestniczy w życiu społecznym, interesuje się nowymi koncepcjami w zakresie prawa w powiązaniu z innymi dziedzinami kultury.	KJP_K06	
Treści programowe			
Treści programowe	Forma zajęć	Liczba godzin	Odniesienie do efektów uczenia się
WYKŁADY		15	
TP1	Miejsce filozofii prawa w systemie nauk filozoficznych oraz prawnych. Koncepcje prawa natury (jako typ poglądów, charakterystyka, odmiany; nurty historyczne: kosmologiczno-racjonalistyczny, psychologiczno-woluntarystyczny św. Tomasz, nurt oświeceniowy; koncepcje współczesne: J. Finnis, L.L. Fuller).	1	W1, W2, W5, U2, U3, K3
TP2	Pozytywizm prawniczy (jako typ poglądów, jako kierunek), geneza, cechy; nurty: nurt anglosaski, nurt kontynentalny; tendencje: formalistyczna i naturalistyczna; wybrane koncepcje: J. Austin, H.L.A. Hart; współczesny pozytywizm: O. Weinberger i N. MacCormick-PPI).	1	W1, W2, W5, U2, U3, K3
TP3	Normatywizm (H. Kelsen, A. Merkel); funkcjonalizm (amerykański realizm prawny: O.W. Holmes, K. N. Llewellyn, idealizm R. Pounda, psychologizm (szkoła skandynawska, L. Petrazycki); integralna filozofia prawa R. Dworkina.	1	W1, W2, W5, U2, U3, K3
TP4	Hermeneutyczna filozofia prawa (wersja metodologiczna, wersja ontologiczna).	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K3
TP5	Teoria argumentacji prawniczej (retoryka prawnicza Ch. Perelmana, teoria dyskursu prawniczego R. Alexego).	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K3
TP6	Komunikacyjna filozofia prawa J. Habermasa.	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K3
TP7	Postmodernistyczne wizje prawa (Critical Legal Studies, feminizm prawniczy).	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K3
TP8	Etyka jako dyscyplina naukowa. Typologia etyki (etyka normatywna etyka opisowa, metaetyka).	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3
TP9	Pojęcie i rodzaje moralności.	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3

TP10	Wartość (pojęcie, aksjologiczny obiektywizm, subiektywizm Nihilizm, aksjologiczny kognitywizm i nonkognitywizm, relatywizm moralny, kulturowy i sytuacyjny).	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3
TP11	Ogólna charakterystyka argumentacji etycznej.	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3
TP12	Typologia argumentów wykorzystywanych w dyskursie etycznym.	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3
TP13	Sprawiedliwość, słuszność, miłosierdzie.	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3
TP14	Moralność a prawo (kryteria dystynkcji, relacje pojęciowe, walidacyjne, treściowe i funkcjonalne, moralizm prawa, paternalizm prawa, obywatelskie nieposłuszeństwo).	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3
TP15	Wybrane zagadnienia etyki szczegółowej (kara śmierci, eutanazja, aborcja, związki partnerskie i małżeństwa homoseksualne, zapłodnienie pozaustrojowe).	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3
ĆWICZENIA		15	
TP1	Tradycyjne poglądy na prawo: opozycja prawo natury - pozytywizm prawniczy, realistyczne teorie prawa. Współczesne poglądy na prawo: ekonomiczna analiza prawa, teoria komunikacyjna prawa, teoria prawa responsywnego, teorie postmodernistyczne prawa, teoria feministyczna prawa, teoria ekologiczna prawa, krytyczna teoria prawa.	1	W1, W2, W4, W5, U2, U3, K2, K3
TP2	Główne modele argumentacji prawniczej: epistemiczno-technologiczny, retoryczno-topiczny, komunikacyjny.	1	W1, W2, W4, W5, U2, U3, K2, K3
TP3	Główne teorie interpretacji prawniczej z uwzględnieniem podziału na teorie analityczne i hermeneutyczne. Interpretacyjna rola zasad prawa, z uwzględnieniem teorii zasad prawa J. Wróblewskiego, Z. Ziemińskiego, R. Alexego, R. Dworkina.	1	W1, W2, W4, W5, U2, U3, K2, K3
TP4	Analiza dyrektyw wykładni językowej, systemowej, funkcjonalnej stosowanej w ramach wykładni doktrynalnej i operatywnej. Ideologia statyczna i dynamiczna wykładni prawa.	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3
TP5	Interpretacja prawnicza jako typ interpretacji filozoficznej: optymalizacyjny charakter interpretacji prawniczej.	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3
TP6	Sylogistyczny i argumentacyjny model stosowania prawa z uwzględnieniem doktryny aktywizmu i pasywizmu sędziowskiego.	2	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3
TP7	Analityczne ujęcie problematyki stosowania prawa z uwzględnieniem modelu decyzyjnego stosowania prawa.	2	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3
TP8	Systemowość prawa z uwzględnieniem pozytywistycznych i postpozytywistycznych poglądów na systemowość prawa.	2	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3
TP9	Tworzenie prawa z uwzględnieniem podziału na deterministyczne i woluntarystyczne koncepcje tworzenia prawa.	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3
TP10	Specyfika współczesnej refleksji etycznej. Wybrane pojęcia etyczne. Relacja między prawem a moralnością.	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3
TP11	Etyka ogólna a etyki zawodowe. Wymagania etyki zawodowej.	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3

TP12	Wymagania roli sędziego, pełnomocnika procesowego, prokuratora.	1	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1, K2, K3	
Narzędzia dydaktyczne				
<p>1. Wykłady: Wykład problemowy z prezentacją multimedialną, wykład z elementami konwersatorium. Metoda aktywizująca, skłaniająca studentów do samodzielnej prezentacji zagadnień teoretycznych oraz samodzielnego wyciągania wniosków i oceny stanu prawnego. Prowokowanie do rozmów oraz dyskusji, w trakcie których uczestnicy zajęć wyrażają opinie poparte posiadaną wiedzą.</p> <p>2. Ćwiczenia: Analiza i interpretacja tekstów źródłowych, aktów normatywnych oraz decyzji stosowania prawa, dyskusja.</p>				
Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się				
Efekt uczenia się	Forma weryfikacji i walidacji efektów uczenia się			
	Wiedza faktograficzna	Wiedza praktyczna Umiejętności praktyczne	Umiejętności kognitywne	Kompetencje społeczne, postawy
W1 W2 W3 W4 W5	Dyskusja Kolokwium Referat Zaliczenie na ocenę		Dyskusja Bieżąca obserwacja	Bieżąca obserwacja
U1 U2 U3		Bieżąca obserwacja i kontrola umiejętności praktycznych Dyskusja Kolokwium Zaliczenie na ocenę	Dyskusja Bieżąca obserwacja	Bieżąca obserwacja
K1 K2 K3				Bieżąca obserwacja
Kryteria oceny osiągnięcia efektów uczenia się				
F – formujące				
<p>F1. Aktywność na zajęciach i w grupach. F2. Dyskusja. F3. Weryfikacja przygotowania do zajęć. F4. Kolokwia zaliczeniowe w formie pisemnej i/lub ustnej.</p>				
P – podsumowujące				
<p>P1. Wykłady – zaliczenie na ocenę w formie pisemnej lub ustnej. P2. Ćwiczenia – zaliczenia na ocenę w formie pisemnej lub ustnej. Aktywny udział w zajęciach.</p>				
Skala ocen				
Ocena:	Poziom wiedzy, umiejętności, kompetencji personalnych i społecznych:			
5,0	- znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne			
4,5	- bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne			
4,0	- dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne			
3,5	- zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale ze znaczącymi niedociągnięciami			
3,0	- zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami			
2,0	- niezadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne			
Forma zakończenia: WYKŁADY – zaliczenie z oceną ĆWICZENIA – zaliczenie z oceną				
Obciążenie pracą studenta				
Forma aktywności				
<p>1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim: 30 2. Przygotowanie się do zajęć: 45</p> <p style="text-align: center;">SUMA: 75</p>				
Literatura				
Podstawowa				
<p>1. Dyrda A. (red.), Teoria i filozofia prawa, Wolters Kluwer, 2021. 2. Zirk-Sadowski M., Wprowadzenie do filozofii prawa, Wolters Kluwer, 2021.</p>				

Uzupełniająca

1. Bach-Golecka D. (red.), *Solidarność i dobro wspólne jako wartość w prawie*, Wolters Kluwer, 2021.
2. Krzeziński Z., *Etyka adwokacka. Testy, orzecznictwo, komentarz*, Oficyna, 2008.
3. Najda M., Romer T., *Etyka dla sędziów. Rozważania*, Oficyna, 2007.

Inne przydatne informacje o przedmiocie:

Z literaturą do nauki przedmiotu oraz aktami prawnymi student może zapoznać się w Bibliotece Uniwersytetu Kaliskiego oraz w systemie LEX.